

Megjelen: minden vasárnap
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Városháza I. e. 13.
Kéziratok nem adnak vissza.
Nyílt-téri közlemények soronként 30 fillér.

SZOBOSZLÓ ÉS VIDÉKE

KÖZGAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak

helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve
Egész évre . . . 8 kor
Félévre . . . 4 kor
Negyedévre . . . 2 kor
Egyszám ára 16 fill.

Hirdetések
egység szerint közöltetnek.

A város téglavetője.

A költségvetés tárgyalása alkalmával, a közgyűlés egy tekintélyes részének az volt a nézete, hogy a város téglavetőjét ki kell adni haszonbérbe.

Ez az irány győzött volna is, ha azt nem mondják sokan, hogy a téglavető házi kezelése azért szükséges, mert a város járdahálózatát fejleszteni kell, s ez csakis a téglavető házi kezelése mellett eszközölhető jól, gyorsan, olcsón és kiterjedtebb mértékben.

És ez az érv hatott.

A téglavető bérbeadása el lett ejtve, s elhatároztatott, hogy a járdahálózat fejlesztésére való tekintettel, továbbra is házilag fog kezelni a város téglavetője.

De mi történt?

Az, hogy a járdabizottság a múlt hetekben gyűlést tartott, tárgyalva a járdahálózat fokozatos fejlesztését, s ekkor kitűnt, hogy járdákat építeni nem lehet, mert nincsen hozzá téglá.

A téglavető házi kezelése tehát azt eredményezte, hogy a járdahálózat fokozatos fejlesztése fennakadt, s hogy a közönség a télen megint evickélhet a sárban, a járdával el nem látott utcákon.

Ezek után joggal kérdezheti bárki, hogy mi haszna hát tulajdonképpen a város téglavetőjének?

Vagy ki a felelős azért, hogy ez a különben közhasznú ipartelep nem produkál semmit?

A város téglavetőjének szakszerű üzemeltetés mellett, jelentékeny hasznót kellene adni. Fedeznie kellene a köz és magán szükségletet egyaránt.

De nem fedezi sem az egyiket, sem a másikat.

Pedig szükséglet volt is, lesz is.

Köztudomású dolog ugyanis, hogy a Hajdumegyei Takarékpénztár egy közraktár létesítését tervezi.

Ha ez a terv megvalósul, szép forgalmat csinálhatna a városi téglavető, a közraktár épületéhez szállítandó téglanyag előállításával.

Deszinte látjuk előre, hogy a városnak akkor sem lesz téglája, s hogy a közraktár idegen anyagból fog felépülni, mert azt biztosra vesszük, hogy a Hajdumegyei Takarékpénztár köréből kiinduló komoly és megfontolt elhatározás, a városi cserépvető téglahiánya miatt hajótörést szenvedni nem fog.

Egy ipartelep fenntartása csak úgy indokolt, ha a kérdéses ipartelep üzem és versenyképes,

Egy inproduktív ipartelep csak veszteséggel járhat.

Mi ilyennek tartjuk a város téglavetőjét. Már pedig nem lehet célja a városnak, hogy jövedelmezőtlen beruházásokra költjön.

— Az ev. ref. egyháztanács csütörtökön délelőtt gyűlést tartott a városháza nagy tanácstermében, melynek legfontosabb tárgya az volt, hogy Kovács Gyula képviselői elfoglaltsága miatt lemondott a főgondnoki állásról. A templom belsőjének kijavítása folytán felmerült költségek az egyháziadó arányában ki fognak vettetni az egyháztagokra. A kivettelt összegbe az önkéntes adományok beszámíthatnak. A főgondnoki állásra Fekete Sándor polgármester és Padrah Sándor kir. közjegyző vannak kombinációba véve.

A szőlőtelepítés akadályai.

Egy szakképzett szőlőbirtokostól kaptuk a következő sorokat:

Ne csudálkozzék senki azon, hogy a szőlőtelepítés nálunk lassan halad. Igen természetes dolog ez és nem is lehet másképpen, mert nálunk számtalan ellensége és akadálya van a szőlőtelepítésnek.

Mindjárt kezdetben nagy baj volt az, hogy gazdaközönségünk nem válogatta meg az oltványbevásárlási forrásokat. — A piacon árult olesó szőlőoltványt megvette, nagy gonddal, sok költséggel ellátta, s most azt kezdi tapasztalni, hogy az olesó oltványokból nyert tőkék rohamosan pusztulnak. Jóhiszeműleg felült a lelketlen szőlőkupeczeknek, s most a hiszekenységének kezdi megadni az árát.

Mert a dolog úgy áll, hogy a 2—3 krajezáros oltványok mindenféle elegy-begy alanyokba vannak oltva, ezek pedig 3—4 év múlva kivessznek, elpusztulnak. Nézzék meg akárki a fajtisza Ripáriába oltott tőkéket, nincs azoknak semmi bajuk, nőnek, gyarapodnak és szakszerű kezelés mellett a szó teljes értelmében ontják a termést.

Hogy a mi piacunkon áruló vidéki szőlőkupeczek mennyire lelketlenek, mutatja az a körülmény, hogy nem egy esetben kiderült az is, hogy az árult oltványoknak az alanya is európai, nemes vessző volt.

Az első és fődolog tehát az, hogy nézzük meg, hogy honnan és mit vesszünk, mert a szőlőoltvány-kereskedelem terén manapság nagyon gyakori a szédeltetés.

Sok bajunk van a karókkal is.

A mi erdőtlen, sík vidékünkön nem terem karónak való fa, így tehát kénytelenek vagyunk rendeles utján beszerezni szükségletünket. Azonban ez esetben is az a baj, hogy nem tudjuk, hogy kitől és honnan rendeljünk. Megbízható bevásárlási forrás nem áll rendelkezésünkre, s a vége a dolognak az, hogy itt helyben megvesszük a méregdrága karót, olyan áron, hogy a kereskedőnek eladni kedve van. A karószükséglet évről-évre nagyobb s így a mi bajunk is nőttön-nő, évről-évre.

A most lefolyt kezdetleges szüretnek is megmutatták már, hogy a hordókkal is nagyon sok bajunk lesz.

A régi szőlőkkel együtt ugyanis elpusztultak nagyrészen a régi hordók is, a melyek pedig megmaradtak, azokban nincs köszönet, mert penészesek, dohosak, hasznavehetlenek.

De azért a legtöbb gazda beleszúrta a horát ezekbe a hordókba, a minek az lesz a következése, hogy lesz penészes borunk elég. — E tekintetben is csak az élelmes vállalkozás segíthet rajtunk, olyanformán, ha valaki egy hordóraktárt létesítene nálunk, mert az teljesen bizonyos, hogy itt nálunk a kádár-ipar soha kifejlődni és felvirágozni nem fog.

Egyelőre tehát mindenben a rendelésre vagyunk utalva, de ott is tanácstalanul állunk, mert a legtöbb ember azt sem tudja, hogy honnan rendeljen.

De nagy baj az is, hogy nem ismerjük a szakszerű szőlőművelés eszközeit sem. Vannak eszközök, szerszámok, műszerek, a melyeknek még a létezéséről sincsen tudomásunk, pedig ezek egyike-másika, a mellett, hogy nagyon czélszerű, egyszerűsmind olesó is.

Azért volna szükséges nálunk egy gazdasági kiállítás, hogy ezekkel is megismerkednénk.

Helyilapunk különben nagyon sokat tehet ezen a téren, feltéve, hogy a hirdetési rovatába felvett hirdető czégek szoliditását meggyőződik és senkit érdemtellenül ajánlani nem fog.

A mi közönségünk szaklapokat nem olvas, mert arra sem ideje, sem alkalmja nincsen. Helyilapunk tehát az, a mely kell, hogy tájékoztasson bennünket minden irányban.

Nagy akadálya szőlőkultúránknak a kertek rendtelensége is.

Kerítetlen, őrzetlen kertekben drága fajú szőlőket termelni lehetetlen és észszerűtlen dolog.

Már pedig a garágya nem kerítés, s az idén is bebizonyult, hogy a lopások nagy részének a kertek kerítelensége volt az oka.

Jövőre tehát több gondot kell fordítanunk szőlőművelésünkre, mert közönségünk mai szőlőgazdálkodása nem ér valami sokat.

Még mindig nem késik a dolog, mert szőlőskertjeinknek ma még csak egy kis része van betelepítve.

Egy szőlőbirtokos.

Az amerikai kivándorlók.

Három kivándorolt honfitársunk a napokban levelet írott nekünk, a melyben elmondják, hogy milyen jó dolguk van Amerikában.

Dicsérik a megélhetési viszonyokat, nagy elismeréssel vannak a magas munkabér iránt, szóval a levélnek az az értelme, hogy nyakig usznak a boldogságban.

Örömmel elhinnénk mindezeket, ha más csatornán meg az ellenkezőről nem értesülnénk.

De úgy tudjuk, hogy nem fenékgig tejfel ám az az amerikai boldog állapot.

Az amerikai munkás 16 órát dolgozik naponként, az ebéd idejére szánt fél órát pihenő kivételével. Munkaközben beszélgetni, dohányozni nem szabad. Reggelizni és vacsorázni csak a munkaidőn kívül szabad, mert a munka kora reggeltől késő estig csak egy félóraig szünetel.

Ferencz József keserűvíz az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

Igaz, hogy az amerikai munkás megkereshet naponként 4-6 koronát, de ebből ugyancsak naponként 4-5 koronát élelemre kell elköltenie, mert a megélhetés Amerikában megregrágra.

De van még egy nagyon megalázó dolog is a munkásokra nézve.

Amerikában ugyanis a munkásokat úgy adják, veszik, mint nálunk az állatokat.

Az amerikai kikötőkben ügynökök várják a munkásokat szállító hajókat, s a liferáló ágensektől megveszik darabszámra az egész szállítmányt. Ekkor aztán szállítják őket oda, a hol jó vásárt tudnak csinálni velük. Így történik aztán, hogy az a munkás, a ki New-York-ban akart munkát keresni, Dél-Amerikába kerül, olyan munkához, a melyről fogalma sem volt. Onnan aztán, ha dolgozni nem tud, vagy ha a munkaadó nincs megelégedve vele — világgá bocsátják.

Ezrekre megy évenként azoknak a munkásoknak a száma, a kiket a nyomor elpusztít.

Az is nagy baj, hogy a munkásnak Amerikában legtöbbször új életet, új foglalkozást kell kezdeni, mert nem kap megfelelő munkát, hanem a kocsisból pinczér, az asztalosból suszter, az ácsból pedig szücsinas lesz.

Amerikában a munkást alig tekintik embernek. Kifacsarják az erejét s aztán eldobják, mint valami hasznavehetetlen szerszámot.

Ilyen körülmények között boldogságról és megelégedésről beszélni teljes lehetetlenség.

Ilyen viszonyok nem valók a mi munkásainknak, s merjük állítani, hogy itthon boldogabbak a mi szegény embereink napi 70-80 kr. kereset mellett, mint Amerikában, ha 2 frtot keresnek naponta.

Kivándorolt honfitársaink dicsekvése nem célozhat egyebet, mint azt, hogy a dolognak ezt a sötét oldalát eltakarja. Ugy gondolkoznak, hogy ha eldicsekszenek az állapotukkal, felét legalább is elhisszük azoknak, a miket írnak, s nem jövünk rá arra, hogy az ő állapotuk bizony nagyon szomorú lehet.

Pedig a dolog úgy áll, hogy sokszor megsiratják ok a jó Magyarországot, csak hogy szégyenlik megvallani.

Azt is elhisszük, hogy kész örömmel jönnének már haza, de nem lehet, mert az utazás sokba kerül, s ha már egyszer kimentek, restelnek rövidesen visszafordulni.

Ez a való-igazság, nem az, a miket ok írtak.

H I R E K .

— **Kovács Gyula** országgyűlési képviselő november 9-én tartja meg beszámoló beszédét, a Bika előtti piacztéren.

— **Pénztáros István** főjegyző a héten pénteken kezdte meg két hétre terjedő szabadságidejét.

— **Gerstner Miksa** kir. albiró a héten hazaérkezett Debreczenből, ahova kíséret szolgálata volt berendelve. Így tehát a kir. járásbírósg személyzete megint teljes.

— **Juhász Jenő** állomásfőnök a héten saját kérelmére Tokajba helyeztetett át. Városunk közönsége sajnálattal veszi tudomásul a közbecsülésben álló állomásfőnök váratlan távozását.

— **A Bocskai szoborbizottság** a jövő hónap elején gyűlést tart Debreczenben. A bizottság tagjai között már most is élénk megbeszélés tárgyat képezi az a kérdés, hogy hol legyen felállítva a Bocskai szobor? A bizottsági tagok egy része Böszörmény mellett kardoskodik, a másik rész azonban Hajdusoboszlón akarja felállítani a Bocskai-szobrot.

— **Leánypolgárliskola.** Böszörményi Róza okleveles polgárliskolai tanítónő, a tanfelügyelő utján ajánlatot tett a városnak, hogy hajlandó lenne kellő támogatás esetén városunkban egy magánjellegű polgári leányskólát felállítani. Tegnap népes értekezlet tartott az ügyben, a mely azt határozta, hogy a polgárliskola felállításának eszméjét támogatja.

— **Az új százkoronás bankjegyek** a múlt héten kerültek forgalomba. Az új bankjegyek igen csinosak, s valamivel nagyobbak, mint az ötvenkoronások. Azt kívánjuk olvasóinknak, hogy sok ilyen új százaskorona forduljon meg a kezükön.

— **A függetlenségi és 48-as Kossuth-kör** új házának felavatása November hó 9-én történik meg. A házfelavatási ünnepélyre több Kossuth-párti képviselő is lerándul városunkba.

— **Muhi Dániel** ipartestületi alelnök — amint örömmel halljuk — most már egészen jobban van, úgy, hogy felgyógyulása teljesen bizonyos.

— **Singer Jónás** csendőr-örsvezető a héten saját kérelmére Szolnokra helyeztetett át.

— **A kabai kaszinót** közelebb átalakították és új berendezéssel látták el. Az ujonnan átalakított kaszinó nagytermében ma este társasvacsorával egybekötött táncmulatságot rendez a kabai intelligencia. A mulatságra a vidékről is sokan átrándulnak Kabára.

— **A járdák tisztántartására** nem fordítanak gondot a háttulajdonosok. Felkérjük a rendőrséget, hogy teljes szigorral járjon el a kötelességmulasztó háttulajdonosok ellen.

— **Az utolsó szüret** hétfőn tartott meg a Bánom kertben. Padrah Sándor kir. közjegyző szüretelt ezen a napon, jó példát mutatva az idén is arra, hogy a szőlők beszédésével sietni nem szabad. Most már puszták, kietlenek a szőlőskertek s kezdődik megint a telepítés és a többi őszi szőlőmunka.

— **Örömmel hívjuk fel** lapunk t. olvasóinak figyelmét Nemes Gábor debreczeni cipőgyáros hirdetésére, annál is inkább, mert a nevezett cipőgyáros akkor, amikor vevőt a legjobb, saját készítményű női, férfi és gyermekcipőkkel szolgálja ki, hazafias dolgot is cselekszik, mert hazai cipőiparunk fellendítésével az idegen cipőárakat kiszorítja. Pártoljuk a hazai cipészipart!

— **Hirdetésünket** ajánljuk olvasóink szíves figyelmébe.

— **Uj előfizetők** a szerkesztőségnek, a nyomdában, vagy a lapkihordónál rendelhetik meg lapunkat.

— **Az adóprés.** Fauszt Elek pénzügyigazgató a héten vizsgálatot tartott a városi adóhivatalban. A pénzügyigazgató nagy gonddal összeállította a hátralékos adófizetők névjegyzékét s meghagyta a végrehajtóknak, hogy a hátralékos a legnagyobb szigorral hajtsák be. — A pénzügyigazgató nincs megelégedve az adók behajtásával, s azzal fenyegetőzött, hogy a polgármester ellen ki fogja mondani a felelősséget.

— **A csendőrség** razzitát tartott a héten a vármegye egész területén s ez alkalommal sok csavargót és kőborozigányt fogdosott össze. Nagyon örvendünk a csendőrség ezen hatásos tevékenységének, s arra kérjük a parancsnokságot, hogy a razzitát minél többször ismétlje meg.

— **Sima zöldoltványok,** a legkiválóbb bor és csemege fajokban, továbbá oltás alá és ültetni való fajtiszta, sima Riparia-portális vesszők, jutányos áron lesznek kaphatók a jövő héten Fehér Gábor urnál. A sima zöldoltványok ára, borfajokban, száz darabonként 6 frt. A csemegefajoké 8 frt. A sima Riparia-portális vesszők száza 1 frt. — Előjegyzések elfogadtnak.

— **Magántulajdönt képező** menlovak vizsgálata. A köztenyésztésre szánt magántulajdönt képező mén vizsgálatára Hajdusoboszlón 1902. november hó 24-én délelőtt 10 órakor, Püspökladányban 25-én d. e. 11 órakor, Tetetlenen (hol a Földes községből bejelentett mén is fognak vizsgáltatni) november 26. délelőtt 11 órakor fognak a bizottság által megtartatni. Az érdekelt lótulajdonosok ez uton is felhívattak, hogy köztenyésztésre szánt ménjeiket a bizottság előtt a jelzett időben okvetlen mutassák be.

— **Néplelőadás** a ragadós száj és körömfájás betegség ismertetéséről, az ellene való védekezésről és annak gyógykezeléséről. Gerő Dániel kir. állatorvos november hó 2-án, azaz mához egy hétre délelőtt 10 órakor a városháza nagytermében előadást fog tartani a ragadós száj és körömfájás betegségről. Ezen betegség hirtelen fellépte, az országban gyors elterjedése szükségessé tette azt, hogy a gazdaközönség a betegség mibenlétét, az ellene való védekezést megismerje. Ezért felhívattak a lakosok, hogy az előadás minél számosabban vegyenek részt.

— **A közraktár felállítása** ügyében a Hajdumegyei Takarékpénztár igazgatóságának kiküldöttei a múlt héten értekezletet tartottak, a melyben egyhangulag elfogadtattak az igazgatóság tervezete. A küldöttség véleménye közelebb újra az igazgatóság elé kerül, aztán pedig egy rendkívüli közgyűlés dönt véglegesen az ügyben.

— **Egy kengyelfutó** produkálta magát a héten nálunk, tizenöt percz alatt hatszor szaladva körül a piacot. Sok nézője akadt ennek a furcsa mutatványnak, sőt volt olyan utczai gyerek is, a ki versenyt futott a kengyelfutóval.

— **Azon vidéki előfizetőink,** akik előfizetési díjakat a folyó évnegyedre még be nem küldötték, a jövő vasárnap már nem kaphatják meg a lapot. Figyelmeztetjük tehát az érdekelteket, hogy előfizetési díjakat a héten beküldeni el ne mulasztassák.

— **Árverések.** Az előfogatok teendőinek elvállalása, a piaci helypénzszedési jog, a Bika fogadó melletti 3 bolthelyiség és a városháza alatti két bolthelyiség, ma délelőtt 10 órakor haszonbérbe fognak adatni nyilvános árverésen a városháza nagy tanácstermében.

— **Telefon** Szoboszló és Debreczen között. A szoboszlói és a debreczeni vasutállomást a múlt héten telefontal kötötték össze. Az összeköttetés ma már teljesen készen és használható állapotban van. A telefon használat egyelőre csak az állomások hivatalos érintkezésére terjed ki.

— **A szőlőbirtokos** gazdák körében mozgalom indult meg oly irányban, hogy a szőlőskerteket lécz, vagy deszkakerítéssel látják el. A mozgalom keletkezésének az az oka, hogy az idén is sok kár és kihágás követtetett el a szőlőskertekben.

— **A következő meghívót** kaptuk:

„Szoboszló és Vidéke” Tek. szerkesztőségének

Helyben.

— A hajdusoboszlói függetlenségi és 48-as Kossuth párti érzelmű polgárság a folyó év nyarán körhelyiséget épített magának, melyet a legnagyobb maggyarról, Kossuth Lajosról, századik születési évfordulójának megörökítéséül, elnevezett Kossuth körnek.

— Ez ujonnan épített körhelyiséget f. e. november hó 9-én fogjuk ünnepélyesen felavatni. Ezen családias jellegű ünnepélyünkre hazafias tisztelettel van szerencsénk meghívni a tekintetes Czimet, oly kérelemmel, hogy nagybecsű megjelenésével ünnepélyünk fényét emelni sziveskedjék.

— Felavató ünnepélyünk sorrendje a következő:

— November 9-én reggeli 8 órakor a kör tagjai s a vendégek részt vesznek az ev. ref. templomban tartandó isteni tiszteleten. 10 órakor beszámoló beszédet tart a piacztéren Kovács Gyula, a hajdusoboszlói választókerület országgyűl. képviselője. 12 órakor ünnepélyes közgyűlés a Kossuth körben, hol a felavató beszédet dr. Baltazar Dezső ev. ref. lelkész tartja — Dr. Toth Janos orsz. képviselő, az országos függ. és 48-as pártkör alelnöke a központ nevében beszédet mond.

— Ezt követi az ebéd. Egy teríték ára 1 kor. 60 fillér. Este 6 órakor pedig táncmulatság.

— Hazafias tisztelettel vagyunk:

— Hajdusoboszlón 1902 október 19-én.

— A függetlenségi és 48-as Kossuth kör és párt nevében:

Ádám János

pártelnök.

Oláh Miklós

körelnök.

Bor Janos

jegyző

— **A zöldoltások lebuktatásának ideje** közeledik, mert a vesszők és az oltványok kezdenek beérni. A buktatásra azonban az idén nagyon vigyázni kell, mert az oltványok beérése meg van késvé. Még legalább 10-15 nap kell az oltványok teljes beérésére, így tehát a buktatásra ebben a hónapban gondolni sem lehet.

— **Az utczai lámpákat** a héten már felgyújtották. Ideje is, mert az esős, borús időjárás következtében az esték koromsetétek. Csak az a baj, hogy nagyon kevés utczán vannak lámpák.

— **Tíz kötet könyv** — ingyen. Harminczhat esztendő pályafutása alatt az Egyetértés (főszerkesztő Fenyő Sándor, főmunkatárs: Eötvös Károly) vezérszerepre jutott a magyar hírlapírásban és a független politikában. Nincs lap, melyhez a közönség olyan erős bizalommal ragaszkodnék, mint az Egyetértéshez, mert nem csak a legrégebb, hanem a leghatalmasabb lapja is Magyarországnak. Előfizetőinek nagy seregét szaporítandó, most — mint értesülünk — igen nevezetes és értékes ajánlatot tesz a közönségnek. Az Egyetértés ugyanis november elsejétől kezdve mindenkinek, ki egy negyedéves új előfizetést szerez a lapnak, (öt forint rendes előfizetési díjjal) nagyon értékes könyvgyűjteménnyel kedveskedik. Mihelyest valaki az általa szerzett új előfizető negyedéves előfizetési díját (5 frtot) elküldi az Egyetértés kiadóhivatalának (Vármegye utca 11. saját ház) nyomban megkapja a következő pompás, és teljesen új tíz kötetet (melynek különben bolti ára tizenöt frt):

1 Zola Emil: A háboru. Regény.

2. Beniczky Bajza Lenke: Az élet viharában. Regény.

3. Tolsztoj Leo gróf: A Kreutzer-szonata. Regény.

4. Flammarion Kamill: Uránia.

5. Pekár Gyula: Dodó főhadnagy. Regény.

6. Heltai Jenő: Hét sovány esztendő. Regény.

7. D' Artagnan meséi. Elbeszélések.

8. Dumas Sándor ifj. Clemenceau. Regény.

9. Daudet Alfons Tarasconi Tartarin. Regény.

10. Makai Emil: Költemények.

Az Egyetértés e feletti értékes ajánlatát nyilván igen sokan fogják igénybe venni — a kik ingyenesen egész szép könyvtárra akarnak szert tenni.

— **A Hajdusoboszlói függetlenségi és 48-as Kossuth-kör** új épülethelyiségének felavatása alkalmából, a városháza mellett levő saját házában, 1902. év november hó 9-én zártkörű táncvigalmat rendez. Belépti díj személyenként 1 korona 60 fillér, családjegy 4 korona. A táncmulatság kezdete este 6 órakor. A táncrendezést a helybeli polgár-íjűség fogja teljesíteni. Felülfizetések köszönettel fogadtnak. Jözü ételekről és italokról Szabó Sándor vendéglős gondoskodik. Kivánatra a meghívó elmutatandó! A rendező bizottság elnöke Foghty János.

— **A népfelkelők** ellenőrzési szemléje pénteken délelőtti tartatott meg a városháza udvarán.

— **A honvédség** ellenőrzési szemléje október hó 30-án, csütörtökön tartatik meg a városháza udvarán. A kik ezen a szemlén meg nem jelennek, November hó 27-én Debreczenben kötelesek előállani utószemlére.

— **A VI-ik tizedbeli olvasókör** ma este, könyvtára javára, saját helyiségében zártkörű táncmulatságot rendez. Belépti díj személyenként 1 kor., családjegy 2 kor. 40 fill. Kezdeté este 6 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Ételekről s italokról gondoskodva lesz.

— **A püspökladányi** ev. reform. tanítótestület, az alsószabolcs-hajduvidéki ev. reform. egyházmegyei tanítóegyesület közgyűlése alkalmából, Püspökladányban, 1. év november hó 2-án, az ev. ref. központi leányiskolában zártkörű táncmulatságot rendez. Belépti díj: személyjegy 1 K. Családjegy 2 K. 50 f. A tiszta jövedelem tanszerekre fordítatik. Kezdeté fél 8 órakor.

— **Chickes férfi divat** újdonságok érkeztek **Fekete Jakab** elsőrangú uri divat és kalap gyári raktárába Debreczen, Főtér, kis-templom mellett, hol a legszebb divatkalapok, fehérneműk, nyakkendők és minden, az uridivat szakmába vágó cikkek olcsón beszerezhetők.

— Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserűvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmutja. Kérjünk határozottan **Ferencz József keserűvizet**.

A VI-ik tizedbeli polgári olvasókör új házában felavatása tegnap este ment végbe. A felavatási ünnepélyen a kör tagjai rendkívül nagy számmal jelentek meg, de volt sok vendég is. Az olvasókör ma este bált rendez az új házában.

— **A Kossuth-emléktábla** ügyének előkészítésével megbízott küldöttség összehívását kéri:

Több küldöttségi tag.

— **Az ipartestület** szüreti multságán felülfizettek: Kovács Gyula ország. képvis. 10 korona. Ratkai Ferencz 4 korona. Pénztáros István 2 kor. Dr. Török Vilmos 1 k. 60 f. Auspitz Sámuel 1 k. Zubó László 1 k. Fisch Albert 1 k. Politovics Ferencz, Borbély Lajos, Szűcs Sándor, Holstein Kálmán, Selmezi István, Csulni József, Adám Sámuel, Marinka Bálint, Truszik Károly, Kernájszky György, Veres Lajos, Derecskey Károly, Sztankai Lajos, Szabó János, Szántó Jánosné 60—60 fillért. Boncsér Bertalan, Kerekes Kálmán, Székely Ferencz, Sándor Lajos 20—20 fill. Fogadják a rendezőség szíves köszönetét.

— **Kerekes Kálmán** b. tudomására hozza a n. é. közönségnek, hogy Schiffer József berkocsi tulajdonossal társba lépett. Kócsi megrendelhető Schiffer József pusztafalui és Kerekes Kálmán vasút-utcai lakásán. Megrendeléseket 4—5 kocsi is elfogadunk. Lakodalmakra, alku szerint, négyes fogattal is szolgáltatásra állunk a t. közönségnek. Háts lovak nyereggel ellátva, lakodalmakra, tanyákra vagy a vidékre is megrendelhetők. Magánkocsi 4 személyig egy házhoz rendelve nappal 60 kr., éjjel 80 kr. Tisztelettel **Kerekes Kálmán és Schiffer József**.

Ingatlanok forgalma

H.-Szoboszlón.

Kalmár János s neje veszik Lovas Sándor s neje anygálhazai földét 1000 koronaért.

Lovas Sándor s neje veszik Horog Gáborné aranysszegi szántóját 8140 koronaért.

Ifj. Balla Sándor átveszi Balla Sándor hazas udvarát 600 koronaért.

Kováts Imre s neje átveszik Zabolai Lidia szőlőjét 20 koronaért.

B. Nagy Imre veszi Márton Jakab szántóját 360 koronaért.

Sándor Károly s neje veszik Magyar János s neje házhas udvarát 430 koronaért.

Ferenecz Julianna veszi Harangi István s neje házhas udvarát 1160 koronaért.

Kabán.

Sári Mihály s neje veszik Vegh Sandorné ujkerti földét 160 koronaért.

Parcsin Gáspár veszi Tözsér Lajos házhas udvarát 600 koronaért.

Haja Józsefné veszi M. Tóth Károly ingatlanát 200 koronaért.

Szovátón.

Hódos István s neje veszik Medgyaszai János s neje Kondaföldét 100 koronaért.

Kádar Sándor s neje veszik Bernáth Antal kötelei szántóját 960 koronaért.

Közgazdaság.

Az állatok sózása.

A só az állati szervezetben rendkívül fontos szerepet játszik. Só nélkül, mint azt a kísérletek beigazolták, rövid idő alatt elpusztul a szervezet. Az emésztés, a vér és szövetnedvek átszivárgása, a gyomor sósavának képzése, a bélmirigyek elválasztása és az anyagcsere csak só jelenlétében történhetik meg.

Az állatok a sót különféle módon és alakban vehetik fel: a husevők és főleg a ragadozók a zsákmányul ejtett állatok húsvél, vérével veszik azt fel, azonkívül az ivóvízzel is, mely konyhasót mindig tartalmaz.

A növényevő állatok, melyeknek sószükséglete mindig nagyobb, mint a husevőké, a takarmány és abrakfélékkel jutnak hozzá — a konyhasóhoz.

A takarmányfélék azonban mint azt az elemzések kimutatták, nem tartalmaznak olyan kedvező arányban konyhasót, hogy az magában elegendő volna a növényevő állatok sószükségletének a fedezésére.

A réti széna pld. alig 7%-ot, a réti sás 10%-ot, a herésszéna 4%-ot, a zabszalma pedig alig tartalmaz 3% konyhasót.

Önként érthető, hogy ezen sóhiányt mesterséges uton kell pótolnunk, vagy úgy, hogy az állatok takarmánya közé keverjük azt, vagy pedig közvetlenül a szájon keresztül jegeces állapotban öntjük azt be.

A konyhasót részint mint tápszert, részint mint fűszert szokták igénybe venni. Mint tápszert, a szervezet részéről anyagcsere van alátelve, a gyomorban a sósavképződéshez és ez által az emésztéshez járul, a véreken át a szövetekbe lép és különféle vegyületekké alakulva a vesék által kiválasztatva, a szervezetből kiürítetik. — Ez az anyagforgalom eredményezi tehát azt, hogy a szervezet napról-napra igényel konyhasót.

Mint fűszer az izlésszervek ébresztése által kellemes érzetet idéz elő, de már mint ilyenre nincsen mindig szükségök az állatoknak. Igavonó lovak, melyek jó széna és zabbal tartatnak, nélkülözhetik a sót.

A só, mint fűszer, főleg hizó állatoknál jön tekintetbe, a melyek rendszeren sóban szegény szemes takarmány, gyári hulladékok, gyök és gumós növényekkel hizaltatnak.

Közvetve kedvező hatása van a sónak, mint fűszernek a tejelő állatokra, mert a tápasatorna idegét serkenti, nagy mennyiségű tápfelvételt és így nagyobb mennyiségű vízszükségletet létesít, a melynek következménye a bővebb tejhozam.

Korosabb állatok, melyek kevesebb mozgást végeznek, igénylik főleg a sóval elkészített tápanyagot. A házi állatok között a juh kíván a legtöbb sót, különösen a téli takarmányozás alatt, fiatal sertésnél szintén több só szükséges. A só mint fűszer, nehezen emészthető, penészes vagy illatot veszített

takarmányfélék izletesebbé tételére is szükséges, mert az így sóval elkészített, különben nehezen emészthető takarmányfélék könnyebben emészthetőkké válnak és ízök is tetemesen javul.

Hogy milyen alakban és mennyiségben nyujtsuk a sót az állatoknak, ez bizonyos körülményektől és viszonyoktól is függ. — Szarvasmarhának legjobb szemcsés alakban a szájba önteni, lónak korpa, dara, vagy zab közé keverni, sertésnek moslekbán, vagy darabban adni, juhok pedig egész kósódarabokat szoktak adni úgy a legelőn, mint a téli istállózás alkalmával, hogy azt nyalja. Ez utóbbi módja a sózásnak nem bizonyult egészen jónak, mert a nyalítás által legfeljebb jó szajizt idézünk elő az állatoknál, de ezzel épen utját vágjuk az esetleg rosszabb ízű takarmány könnyebb felvételének, másrészt pedig a nyalva felvett só sohasem képes a tápasatorna nyálkahártyáit és mirigyait oly mérvben ingerelni, mint a por alakban bejutott só.

Juhoknál a kósó nyujtásnak a legváltozatosabb alakjaival találkozunk. Így mint legegyszerűbb eljárást a kósót egy kötélre kötve függesztik a szénatartó rácsra, vagy az istálló más helyére, vagy pedig a szénatartó rács vályujára teszik azt. Finomabb juhászatokban, a hol a gyapju tisztaságára is tekintettel vannak, már sózókészülékekkel, u. n.: sózó lámpák találunk, mely igen czélszerű, de egy kicsit költséges kigazdának.

Mennyiség tekintetében a kor, éghajlat, a takarmány minéműsége, a talaj összetétele és az ivóvíz lehetnek befolyással és változtathatják meg az általános sablonos sómennyiség adagolását.

Általában napi adag lónál lehet 15—30 grm. tejelő teheneknél 25—30 grm. hizó ökröknél 50—80 grm. juhoknál 5—8 grm. és sertéseknél 5—15 grm.

Hizó állatoknál a jelzett adag kétszerese is adható, mert itt főczél minél inkább ingerelni a tápasatornát, hogy minél több takarmányt vegyenek magukhoz az állatok.

Mértékellen, vagy nagy adag sózásoknál, idült konyhasó mérgezés kaphatnak az állatok, mely nagy szomjúságban, ökröndözésben, véres hasmenésben, reszketésben, fájdalmas, görcsös kólikában nyilvánulhat, mely sokszor halálra is vezet.

Szarvasmarhának mérge adag 1½ kg. só, ló már 1 kílóval is elpusztul, míg juh és sertést csak 300 gramm öl meg.

Gerő Daniel.

Felelős szerkesztő s laptulajdonos:

Fehér Gábor.

A m. kir. Államvasutak téli menetrendje.

Érvényes 1902. okt. 1-től.

Indulás Debreczen felé:

Reggel	6 óra 56 perczkor	(vegyes vonat).
Délelőtti	11 • 16 •	(gyorsvonat).
Délután	2 • 57 •	(személyvonat).
Este	6 • 03 •	(gyorsvonat).
Éjjel	2 • 01 •	(személyvonat).
Hajnalb.	4 • 34 •	(személyvonat).

Indulás Budapest felé:

Reggel	9 óra 23 perczkor	(gyorsvonat).
Délben	12 • 49 •	(személyvonat)
Délben	12 • 30 •	(vegyesvonat).

Ez a vegyesvonat azonban csak a keddi napokon közlekedik, de Püspökladányban esatlakozása van Budapest felé is.

Délután	4 • 38 •	(gyorsvonat)
Délután	4 • 43 •	(vegyesvonat).
Este	8 • 56 •	(személyvonat).
Éjjel	10 • 55 •	(személyvonat).

5626

1902

Hirdetmény.

Az 1902. évre szóló s hitelesítési záradékkal ellátott hadmentességi díj kivetési lajstrom a m. kir. pénzügyigazgatóságtól kiérkezvén, — azt, az 1883. évi XLIV. t. cz. 16. §-a értelmében folyó hó 23-tól számított 8 napon keresztül, vagyis november hó 1-ig, hivatalos helyiségemben közszemlére kitéltem.

Erről az érdekelt adózókat azzal értesítem, hogy a kivetési lajstromot a hivatalos órák alatt megtekinthetik s eselleges felebbézéseiket hozzám beadhatják.

Hajdusoboszlón, 1902. október 23-án.

CSIHA MÁRTON

adóügyi jegyző.

Mődlingi czipőárak Debreczen Piacz-utcza 50., Szt.-Anna sarkán, Mik-
lós-utczával szemben.

Feltűnő olcsón ajánl, a legjobbnak elismert és minden czipő talpába bevéssett gyári áron a legújabb divat szerint készült
☞ **férfi-, női, gyermek czipők és csizmák nagy raktárát.** ☞
KRAUSZ VILMOS, a „Turul” czipőgyár r.-t. képviselője.

5632.
1902. sz.

Hirdetmény.

Tudomására hozatik ezennel a gazdálkodóknak, hogy Karczagon, az ottani gazdasági iskolában f. év november hó 1-től 8 hétig tartó téli gazdasági iskola tartatik, — melynek célja a kisebb gazdálkodókat az okszerű gazdálkodással megismertetni.

Felvétetik minden 18 évet betöltött, irni, olvasni tudó földműves. A tanítás, ugyszint a lakás és élelmezés az intézetben teljesen ingyenes.

Jelentkezni lehet G. Tóth János rendőrkapitány urnál.

Hajduszoboszló, 1902. okt. 14.

Fekete Sándor,
polgármester.

Márton Gyula

férfi-, női- és rövidáru üzlete
Debreczen, a „Bika” szálloda mellett.

Ajánlja az idényre dusan felszerelt raktárát: Teli kötött férfi harisnyák 15 krtól kezdve, gyermek- és női harisnyák feltűnő olcsó áron. Nagy raktár Jäger alsó ingek és nadrágokban. Divatos és jó mosó flanelek és velezek. Meleg blouzok, alsószoknyák és nadrágok.

☞ **Bélés árak.** ☞

Angol aczéláru

beretvák, zsebkések és ollók,
hajvágó gépek gyári áron.

Önberetváltkozó készülék 1 frt 40 kr.—2 frtig.

Gyári raktár:

ruha-, haj-, fogkefékben és mindenfaj kefe-
seprükben.

Kókusz lábtörlők 27 krtól.

Fodrász felszerelési czikkek.

Harisnya fejelést elvállalok.

Czeplédy és Polgár

fűszer és csemege üzlete

Debreczen, „Bika” szállóval szemben.

Ajánljuk az őszi idényre megérkezett friss áruinkat, állandó dúsz raktárt tartunk mindenféle csemege árúkbán, fűszerekben, főzelék, borok, pezsgők, rumok, likörök, sajtok, halak, teakenyerek, uradalmi tea vaj, stb. Vidéki megrendelést pontosan továbbítjuk.

☞ **Megérkeztek** ☞

a legújabb

női ruha szövetek

francia flanelek, mosó velezek, szőnyegek

Donogán és Somossy

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA UTÓDAI

vászon, készfehérnemű raktárába

Debreczen, kistemplom bazár.

Hazai ipar!

Gazdálkodó urak

részére ajánlom saját készítményű kész

Magyar- és czizma öltönyeimet.

GRÜNFELD ADOLF

férfi ruha kereskedő

Debreczenben, a kistemplom mellett.

Ugyszintén nagy választék kész

uri-, fiu- és gyermek ruhákban.

Pártoljuk a hazai ipart!

Hazai ipar!

Alapított 1873. évben.

Legnagyobb
és legjobb készítményü
női-, férfi- és gyermek

CZIPŐ RAKTÁR

Nemes Gábornál

Debreczenben,
a városházával szemben.

Az összes raktáron levő czipők a legjobb anyagból személyes felügye-
letem alatt készülnek.

Mérték szerinti megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltek.

Saját készítmény!

Pártoljuk a hazai ipart!

Kizárólag kézimunka.

Menyasszonyi kelengyék és ajándéktárgyak nagy raktára.

Kaszanyitzky Endre

Debreczenben, Piacz-utca 57.

Ajánlja a legnagyobb választékban és a legjutányosabb árak mellett.

Ditmár, Brüner és hazai gyártmányú asztali és függő

lámpákat,

Astral-, Meteor-, Apolló-, Csoda-, nap-villám, petróleum- és szesz Auer-gáz égőkkel. Ugyszintén porcellán s angol fanyage thea-, kávé-, moeca és mosdó, valamint mindennemű asztali, cognac és liqueurös üvegekészleteket, majolika, bronz és china ezüst

ujdonságokat.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan teljesítetnek.

Arjegyzékkel kivanatra bérmentve szolgál.

Vendéglő és kávéházi teljes felszerelések

KUKORICZA-MORZSOLÓK

kéz- és erőhajtásra, egyszerű és kettős szerkezettel, szelelővel és szelelő nélkül.

Gabona-rosták, Konkolyozók (trieurök);

kézi kezelésre való

Széna- és szalmasajtók

fekvően vagy kocsira szerelve,

Szecs kavágók,

szabadalmazott kenőgyűrűs görgő csapágyakkal, igen könnyű járással, körülbelül 40 százalékos erőmegetakarítás mellett.

Répa- és burgonyavágók. Darálók.

Takarmány-füllesztők.

Szállítható takarékfőző-üstök takarmány stb. részére

zománczott vagy zománc nélküli betétüstökkel, nyugvó helyzetű vagy szállítható, marhatakarmány és burgonya főzésére és füllesztésére, számos mező- és házigazdasági czélokra etc., továbbá

cséplőgépek, járgányok, aczélekék, hengerek, boronák.

„AGRICOLA” sor-vetőgépek (tolókerék szerkezettel)

mindennemű vetemény számára, váltókerék nélkül dombon avagy sikon alkalmazható.

Önműködő, szabadalmazott

permetező készülékek, a tormáncs és szegecs kiirtására és a gyümölcsfát

megkárosító rovarok pusztítására és a peronospora kiirtására

legújabb szerkezetben készítenek és szállítanak

MAYFARTH P. H. és Társa

gazdasági gépgyárak, vasöntödék és vashámorművek

Alap. 1872.

BÉCS, II, Taborstrasse, 71.

850 munkás.

Kitüntetve több mint 450 arany, ezüst és bronz éremmel, az összes nagyobb kiállításokon.

Részletes árjegyzék ingyen. — Képviselők és viszont elárúsítók kerestetnek.

